

**ויקרא
קדושים
תורת כל אחד לבדו בידו**

הפסוקים הפותחים את פרשת קדושים, מבהירים לנו כי היא שייכת לקבוצה מצומצמת של פרשות שנאמרו בפורום כללי:

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ ...

בניגוד לפרשות השכיחות, שנאמרו למשה רבנו בעצמו, וממנו הופצו לכל עדת בני ישראל, הרי שפרשה זו (כמו מעמד הר סיני) נאמר בהקהל, כלומר תוך כינוס כל עם ישראל ביחד.

אך לשם מה היה דרוש כינוס כזה דווקא בפרשה זו? על כך נחלקו המפרשים לדעות רבות. כדי לענות על שאלה זו, צריך כמובן להבין מהו עניינה העיקרי של הפרשה. נתבונן על שאלות אלו על פי תשובתו של הנצי"ב מוולוז'ין בפירושו "העמק דבר".

הנצי"ב מפרש את הציווי **קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ**, כמו שפירש אותו הרמב"ן – קדש עצמך במותר לך. כלומר, אדם מישראל צריך לא רק להתרחק מן הדברים האסורים על פי דין, אלא גם לא להפריז בדברים המותרים. לכן, גם כאשר אדם אוכל אוכל כשר למהדרין, הוא צריך לא להפריז.

אך כמה הוא יותר מידי? מהו הכלל הקובע מתי עובר אדם את הגבול? על כך אומר הנצי"ב:

אין כל פרישת כל אדם שוה ותורת כל אחד לבדו בידו לפי טבע גופו והליכות ביתו ...

כאשר מדובר על הדין, הוא שווה לכל החייבים. אך כאשר מדובר על הציווי הכללי, לקדש עצמנו במותר לנו, הרי שאין מדובר בהדרכה שווה לכל אדם, אלא על פרישה ברמה המתאימה לכל אדם בפני עצמו באשר הוא נמצא כיום. אינה דומה הדרישה מרווק לדרישה מנשוי ובעל ילדים. אינה דומה הדרישה מאדם העומל לפרנסתו לזו מן האדם היושב בישיבה ולומד, וכדומה.

לפיכך, מסביר הנצי"ב אי אפשר לומר ציווי כזה רק למשה רבנו, וממנו הוא יעבור לכל העם, מכיוון שצריך להתאים את תוכנית הפרישה, לכל אדם לפי מעלתו, והשלב בו הוא נמצא בחייו.

אך כאן צצה שאלה על פירושו של הנצי"ב – אם אכן כל אדם צריך לפרוש ברמה אחרת, הרי שניתן היה לצפות, שלא כל הקהל ישמע את הפרשה הזו ביחד, אלא שתיקבע לכל אדם פגישה אישית עם משה, או עם מי שיוסמך על ידו, על מנת שיקבל את תוכנית העבודה המתאימה לו. מדוע אם כן, אומרת התורה שכל קהל עדת ישראל צריכים להיקהל ולשמוע יחדיו? ¹

יתכן שהסיבה לכך היא דווקא דברי הנצי"ב שהובאו לעיל. כאשר ישנם אנשים רבים שכל אחד מהם חי ברמת פרישה, או הקפדה אחרת, עלולה להיווצר הרחקה. מי שפורש יותר עלול לזלזל במי שפורש פחות, ומי שפורש פחות עלול ללעוג למי שפורש יותר. העיקרון שקבע הנצי"ב שלכל אחד מתאימה פרישה אחרת, עלול להישכח, וכל אחד ימדוד את חבירו לפי מידת עצמו.

הרב עמיטל, ראש ישיבת הר עציון, נהג לומר, שבדורנו קשה להיות צדיק. בכל פעם שמישהו מקבל על עצמו רמה גבוהה של הקפדה, הדבר מתפרסם מייד, והופך בן רגע להיות הסטנדרט המחייב את כל הציבור.

לשם כך נידרשה אולי ההתכנסות – כאשר עומד כל הקהל ביחד, ומשה מעביר את הציווי **קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ**, הוא אומר זאת מול קהל מגוון ברמתו ובאורח חייו, כאומר אל הציבור, הדברים שאני אומר מכוונים אישית לכל אחד הנמצא כאן, ולא כאמירה כללית. כל אחד מן הציבור מסתכל מסביבו, ורואה אנשים שונים במאפייני חייהם. הוא מקבל על עצמו לפרוש ברמה המתאימה לו, ללא שיצפה שגם השונים ממנו יעשו כך. כך יוצר מנהג מגוון לציבור מגוון, בו ימצא כל אחד את הרמה המתאימה לו, תוך הבנה וכיבוד הרמות השונות ממנו.

שבת שלום
יעקב (יוקל) מאיר

¹ האמת ניתנת להיאמר שבפירושו של הנצי"ב אין איזכור לכך שהפרשה נאמרה בפני כל הקהל. אך אני יוצא מנקודת ההנחה שהוא מקבל את דרשת חז"ל על הפסוקים.